

Läsnä verkossa – kuinka luon myönteistä vuorovaikutusta verkkokurssilla?

Heli Tyrväinen

Sanna Uotinen

Leena Valkonen

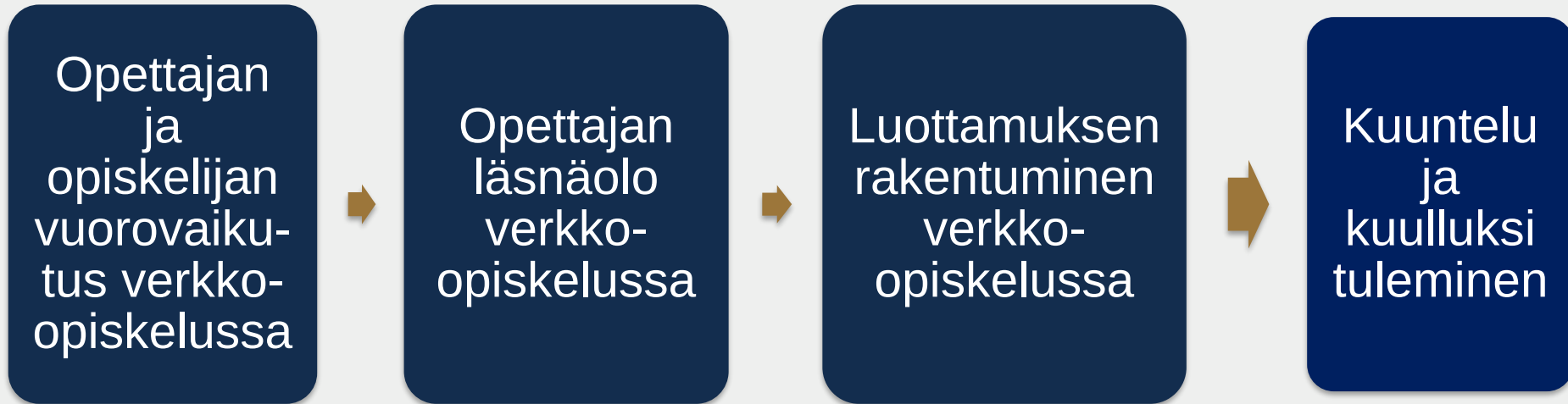
Opiskelutaitoilta 2.2.2021
Jyväskylän yliopiston avoin
yliopisto

Valokuva: Unsplash/Busing

Mikä meidät toi aiheen pariin?

Tutkimuskokonaisuus:

Miksi vuorovaikutusta?

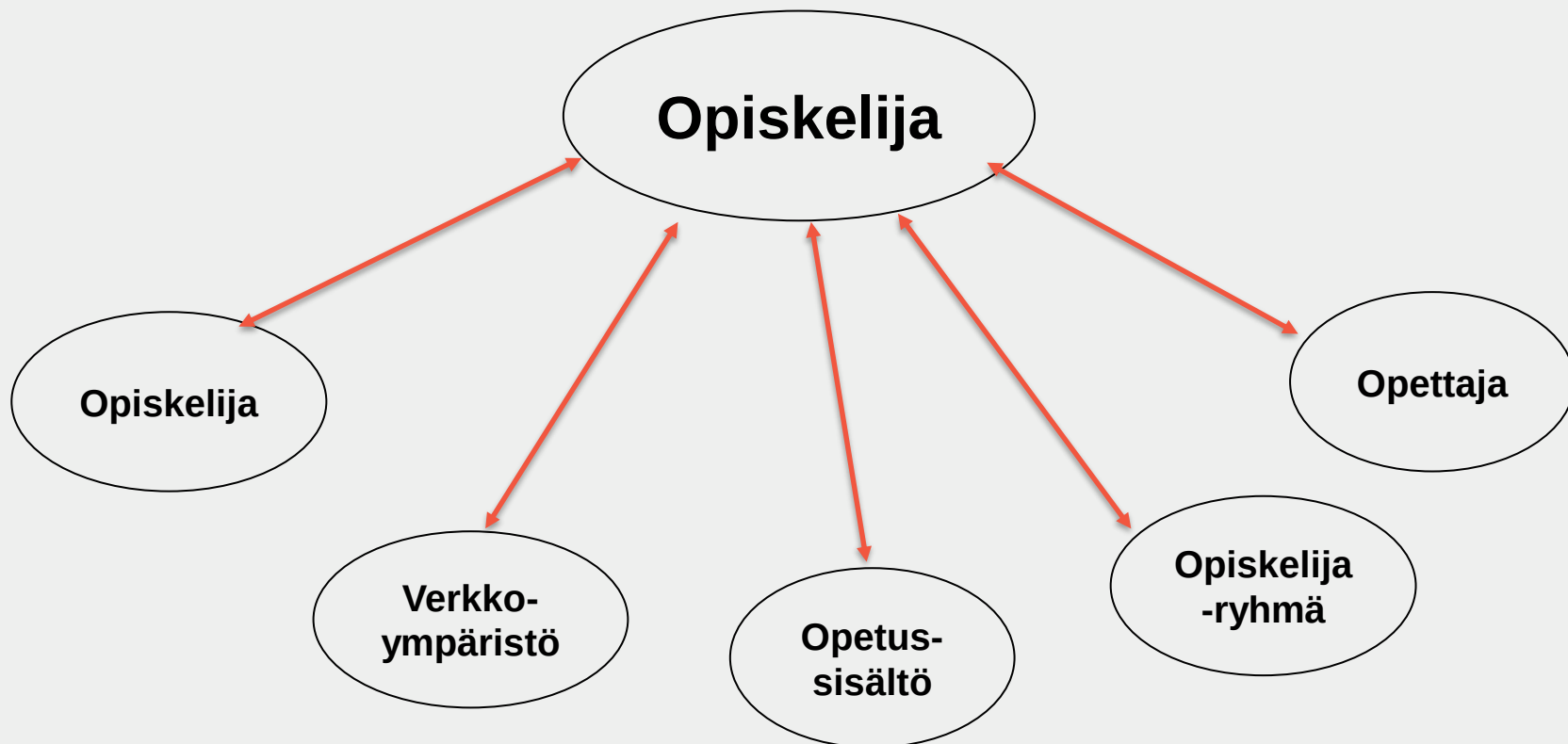
- Oleellisia **työelämäntaitoja** kaikilla aloilla v. 2035 ovat **digitaaliset kommunikointitaidot** (OPH 2019)
- Onnistuneen verkko-opetuksen keskeinen tekijä (Means ym. 2009; Simonson ym. 2011)
- Vuorovaikutus edistää oppimista verkossa (Bernard ym. 2009)
- Keskeyttämisen riski pienenee (Harju ym. 2018; Huhtanen 2019)
- Edistää (Swan 2002; Shakelford 2012) tai vaikeuttaa (Phirangee 2016) oppimisyhteisön syntymistä
- Liittyy verkko-opiskelussa tyytyväisyyden kokemukseen (Richardson ym. 2017)

Laatu ja määrä!

Verkkovuorovaikutus opiskelijan näkökulmasta

(Moore 1989; Hillman, Willis & Gunawardena 1994)

Verkkovuorovaikutus opiskelussa – moninaisia taitoja

- Tekniset taidot
 - Multimodaalisen kirjoittamisen taidot
 - Sosiaaliset taidot
 - Julkisuustaidot
 - Monisuorittamis- ja tietoisuustaidot
 - Luovuustaidot
- ❖ Eettinen osaaminen
 - ❖ Vastuullisuus
 - ❖ Palautteen antamisen ja vastaanottamisen taito
 - ❖ Verkkokuuntelutaidot
 - ❖ Aitous (verkkoidentiteetti)

(Kallionpää 2014)

Kuinka olen läsnä? (mm. Richardson 2015)

Auta tutustumista

- / Esittele itsesi, kerro itsestäsi, jaa kuvasi, kiinnostu toisista
- / Käytä rohkeasti videokameraa
- / Ole kohteliaasti avoin jos työskentely herättää tunteita
- / Tunnista että oma huumorisi ei ehkä toimi kaikille

Vahvista ryhmäsi toimintaa

- / Ole kohtelias, huomioi toisia: tervehdi, kiitä, kohdenna nimellä
- / Luo me-henkeä
- / Pyri näkemään asioita myös toisten näkökulmasta
- / Toimi yhdessä sovitun mukaisesti
- / Kerro miten olet yhteydessä/poissa

Vahvista keskustelevuutta

- / Viittaa toisten ilmaisuihin, jatka niistä
- / Osoita arvostusta
- / Rohkaise, kannusta, kehu ja kiitä, anna positiivista ja rakentavaa palautetta
- / Pyydä osallistumaan, huomioi kaikkia, kysy
- / Kerro ja perustele saman/erimielisyytesi
- / Hae yhteistä ymmärrystä kaikkia kuunnellen

Tue tiedon käsittelyä ja yhteistä oppimista

- / Tee yhteenvetoja, tiivistä jo sanottua
- / Anna perustelevia esimerkkejä
- / Osoita yhteyksiä opiskeltavien sisältöjen välillä, muuhun opittuun tai ajankohtaisiin asioihin
- / Jaa osaamistasi, lähteitäsä, auta toisia, kerro oppimista tukevia käytäntöjäsi

Mistä hiljeneminen mielestäsi johtuu?

1. Yritän hoitaa tässä samalla monta kurssia, aika ei riitä	6. En tiedä asiasta tarpeeksi, muut ovat parempia	11. Tykkään työskennellä mielummin yksin
2. Osaan nämä asiat, taidan käyttää aikani muuhun	7. En tiedä miten osallistua enkä osaa käyttää välineitä	12. Olen enemmän kuuntelija kuin puhuja
3. Haluan edetä nopeammin omaa tahtiani kuin jutustella	8. Kirjoitustaitoni on niin huono	13. Haluaisin miettiä tätä asiaa ensin itse tarkemmin
4. Opin jo materiaalin kautta tarpeellisen, en tarvitse keskustelua	9. Mokasin viimeksikin, pelkään että muut huomaavat	14. En ole tottunut tällaiseen yhdessä opiskeluun
5. Aihe on tylsä	10. En minä olisi halunnut tulla tälle kurssille	15. Olemme niin erilaisia, en koe kuuluvani joukkoon

Creelman 2017; Bozkurt ym. 2020; Sun ym. 2014

Online listening - "kuunteleminen" verkkokeskustelussa

(Tyrväinen, Uotinen & Valkonen 2020, Kasvatustieteen päivät)

- "Muiden verkkokeskusteluun osallistuvien viestien lukemista ja niiden sisältämien ajatusten tarkastelua asynkronisessa keskustelussa" (Chai ym. 2020)
 - / Oleellinen osa verkkokeskusteluun osallistumista (Pala ym. 2020; Wise ym. 2013)
 - / Toisten kirjoittamien viestien vastaanottamista (Wise ym. 2013)
- "Aktiivinen kognitiivinen toiminto, johon liittyy pyrkimys edistää dialogia" (Chai ym. 2020)
- Kuunteleminen eriaikaisessa verkkokeskustelussa
 - / Reflektion mahdollisuus – pystyy palaamaan aiempaan arvioiden koko prosessia tai omaa panosta (Wise ym. 2014)
 - / Mahdollisuus pohtia, miten osallistuu. Aikaa ajatella ennen vastaamista (Chen ym. 2020; Wise ym. 2013)

Verkossa kuuntelemiseen liittyviä ilmiöitä

(Tyrväinen, Uotinen & Valkonen 2020, Kasvatustieteen päivät)

- Viestien kirjoittaminen on näkyvää verkkokeskustelua: ilmaistaan oma mielipide ja osallistutaan keskusteluun. (Durairaj ym. 2014)
- Kirjoittamalla voidaan osoittaa kuuntelua.
- Aktiivinen ja refleктоiva kuuntelu tuottaa myös laadukkaita viestejä. (Wise ym. 2019)
- Hiljaisuus usein yksinkertaistetaan. Se ei ole vain osallistumatto mutta (Duran 2020)

Muistele hetken ajan:

**Mikä on herättänyt
luottamusta
opiskellessasi
verkossa?**

Tai vähentänyt sitä?

Valokuva: Unsplash/Tholen

Miten opiskelijana lisään luottamuksen kokemusta verkkokurssilla

(Opiskelijakysely 2019: Valkonen, Tyrväinen & Uotinen)

Otan vastuuta
ja sitoudun
kurssin
sääntöihin

Kysyn
epäselvistä
asioista

Käyttäydyn
kunnioittavasti
ja asiallisesti,
arvostan toisten
työtä

Viestin
myönteisesti,
kannustavasti ja
kohteliaasti

Osallistun
aktiivisesti

Jaan tietoa
ja omia
ajatuksiani

Olen
kiinnostunut
toisten
mielipiteistä ja
ajatuksista

En kerro kurssilla
esille tulleita,
muihin
opiskelijoihin
liittyviä asioita
eteenpäin

Hoidan
ryhmätehtävissä
oman osuuteni
hyvin ja sovitussa
aikataulussa

Esittelen
itseni,
tutustun
muihin

Verkko-opiskelussa rakentuvan luottamuksen osa-alueet

Valkonen, Tyrväinen & Uotinen 2020

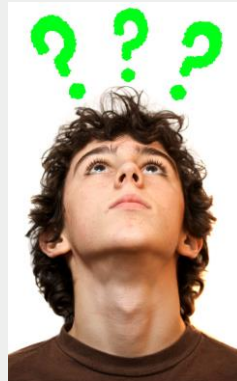
Opettaja	Opiskelija	Verkko-opiskeluympäristö
Suunnittelutyö Kurssin kokonaissuunnittelu Tehtävien ohjeistus Opiskelumateriaali	Kunnioitus Ystävällinen käytös Rehellisyys Pelisääntöjen noudattaminen Luottamuksellisuus	Kurssiympäristö Toimivuus Selkeys Helppokäyttöisyys
Ammattitaito Asiantuntijuus Ohjaus ja tuki Arviointi Palaute	Yhteisöllisyys Myönteinen vuorovaikutus Aktiivinen osallistuminen Vastuu omasta ja toisten oppimisesta Ávoimuus	Tekniikka Yhteyksien toimiminen Laitteiden soveltuvuus Apu ongelmiin Ohjeet
Läsnäolo Tavoitettavuus Kysymyksiin vastaaminen Etenemisen seuraaminen Opiskelijan kohtaaminen Inhimillisyys	Työpanos Oman osuuden tekeminen Aktiivisuus keskusteluissa Vertaispalautteen antaminen Panostus tehtäviin	Tietoturva Tietosuoja Suljettu kurssiympäristö Omistajuus tehtäviin

Oletko yleensä
keskusteluissa aktiivinen
vai kuunteletko
mielummin muita?

Tunne itsesi myös verkkotoimijana

(Creelman 2017)

Mitkä ovat vahvuutesi ja
kehittämisen kohteesi:
kuunteleminen,
esittäminen,
kirjoittaminen,
ryhmätyö...

Onko yhteistyö ja
ryhmässä tekeminen
sinusta arvokasta vai
turhauttaako se?
Työskentelisitkö
mielummin yksin?

Millaiset opiskelukaverit
sinusta ovat helppoja
yhteistyökumppaneita?

Otatko mielelläsi johdon
vai oletko mielummin
osallistuja?

Myönteinen vuorovaikutus auttaa onnistumaan ryhmätyössä (muokaten Creelman 2017)

Esittäytykää ja käyttäkää aikaa toisiin tutustumiseen

Keskustelkaa kunkin vahvuuksista ja käyttäkää niitä ryhmätyössä

Sopikaa kuinka toimitte ja kirjoittakaa nämä sopimukset näkymään kaikille esim. Miten pidätte yhteyttä ja missä työskentelette, miten tiedotatte poissaoloista, mitkä ovat sovitut päivämäärät?

Jakakaa rooleja, vuorotelkaa tehtävissä: sihteerinä, vetäjänä, muistuttajana...

Pysähtykää välillä arvioimaan myös työskentelyänne

Mitä nonverbalisia viestejä tuot itsestäsi verkkoon? (Tawil 2019)

- HUUDATKO!!!
- Hymiöt ja emojiit :)
- Värity ja asettelut, kuvien ym käyttö, *fontti*
- Tekstityyli
 - / lyhyesti ja napakasti vaiko runsaasti rönsyten
 - / virkamiesteksti vaiko puhekielisyyys
 - / sanavalinnat esim. slangi, murre
 - / välimerkkien käyttö
 - / positiivisuus / negatiivisuus
 - / ystävällisyys ja kohteliaisuus
 - / huumori

Mitä nonverbalisia viestejä tuot itsestäsi verkkoon? (Tawil 2019)

- Oma kuva, itsestä kertominen
- Hiljaisuus: viestinnän puute tai vähäisyys
- Reagoinnin hitaus tai nopeus
- Kellonaika jolloin työskentelee, säännöllisyys, valmistautumisen taso

Dialogin perussäännöt (Erätauko-materiaali)

Huomioi keskustelutehtävissä tehtävänanto

Kuuntele toisia, älä keskeytä tai käynnistä sivukeskusteluja.

Liity toisten puheeseen ja käytä arkikieltä.

Kerro omasta kokemuksesta.

Puhuttele muita suoraan ja kysy heidän näkemyksiään.

Ole läsnä ja **kunnioita** toisia sekä luottamuksen ilmapiiriä.

Etsi ja kokoa.

Kiitos! – Heli, Sanna & Leena

heli.h.tyrvainen@jyu.fi; sanna.uotinen@jyu.fi; leena.valkonen@jyu.fi

Lähteet

- Bernard, R. M., Abrami, P. C., Borokhovski, C., Wade, C. A., Tamin, R. N., Surkes, M. A. & Bethel, E. C. 2009. A Meta-analysis of three types of interaction treatments in distance education. *Review of Educational Research* 79 (3), 1243–1289.
- Blöbaum, B. 2016. Key factors in the process of trust. On the analysis of trust under digital conditions. Teoksessa B. Blöbaum (toim.) *Trust and communication in a digitized world. Models and concepts of trust research*. Cham: Springer, 3–25.
- Bozkurt, A., Koutropoulos, A., Singh, L. & Honeychurch, S. 2020. On lurking: multiple perspectives on lurking within an educational community. *The Internet and higher education* 44.
- Chai, H., Liu, Z., Hu, T. & Li, Q. 2020. A new conceptual framework for measuring online listening in asynchronous discussion forums. *Artificial intelligence supported educational technologies*. Cham: Springer International Publishing, 59-73. DOI:10.1007/978-3-030-41099-5_4
- Chen, G., Lo, C. K. & Hu, L. 2020. Sustaining online academic discussions: Identifying the characteristics of messages that receive responses. *Computers and Education*, 156, 103938
- Crawford, K. 2011 'Listening, not Lurking: The Neglected Form of Participation'. Teoksessa: *Cultures of Participation*, (toim.) H. Grief, L. Hjorth, & A. Lasén. Peter Lang: Berlin, 63-77.
- Creelman A. (edit) 2017. *Silent learners – a guide*. Nordiskt nätverk för vuxnas lärande. Luetu <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1171709/FULLTEXT01.pdf>
- Durairaj, K. & Umar, I. N. 2015. Analysis of students' listening behavior patterns in an asynchronous discussion forum. *Procedia, Social and Behavioral Sciences*, 176, 27-34. DOI:10.1016/j.sbspro.2015.01.440
- Duran, L. 2020. Distance learners' experiences of silence online: A phenomenological inquiry. *International Review of Research in Open and Distance Learning*, 21 (1), 82-99. DOI:10.19173/irrodl.v20i5.4538
- Harju, M., Leppänen, T. & Virtanen, I. 2018. Interaction and student dropout in massive open online courses. <https://arxiv.org/abs/1810.08043>
- Hillman, D. C. A., Willis, D. J. & Gunawardena, C. N. 1994. Learner-interface interaction in distance education: An extension of contemporary models and strategies for practitioners. *American Journal of Distance Education* 8 (2), 30–42. Abstrakti.
- Huhtanen, A. 2019. Verkko-oppimisen dropout – Miten edistää läpäisyä ja vähentää keskeyttämistä yliopistojen verkkokursseilla? FITech työpaperi. https://fitech.io/app/uploads/2019/11/FITech-työpaperi_Verkko-oppimisen-dropout.pdf

Lähteet jatkuu

- Kallionpää, O. 2014. Mitä on uusi kirjoittaminen? Uusien mediakirjoitustaitojen merkitys. Media ja viestintä, 37 (4), 60-78.
- Markova, I. & Linell, P. 2014. (toim.) Dialogical Approaches to Trust in Communication. Information Age Pub. Inc https://ebookcentral.proquest.com/lib/jyvaskyla-ebooks/detail.action?docID=1757678#goto_toc
- Means, B., Toyama, Y., Murphy, R., Bakia, M. & Jones, K. 2009. Evaluation of evidence-based practices in online learning. A meta-analysis and review of online learning studies. U.S. Department of Education. Center for Technology in Learning. <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED505824.pdf>.
- Moore, M. G. 1989. Editorial: Three types of interaction. American Journal of Distance Education 3 (2), 1–7.
- Leveälahti S., Nieminen J., Nyyssölä, K., Suominen, V. & Kotipelto, S.(toim). 2019. Osaamisrakenne 2035. Alakohtaiset tulevaisuuden osaamistarpeet ja koulutuksen kehittämishaasteet - Osaamisen ennakkointifoorumin ennakkotuloksia. Opetushallitus. Raportit ja selvitykset 14.
- Pala, F. K. & Erdem, M. 2020. Development of a participation style scale for online instructional discussions. Educational Technology Research and Development, DOI:10.1007/s11423-020-09817-x
- Phirangee, K. 2016. Students' perceptions of learner-learner interactions that weaken a sense of community in an online learning environment. Online Learning 20 (4), 13–33.
- Richardson, J. C., Koehler, A. A., Besser, E. D., Caskurlu, S., Lim, J., & Mueller, C. M. (2015). Conceptualizing and investigating instructor presence in online learning environments. The International Review of Research in Open and Distributed Learning, 16(3), 256–297.
- Richardson, J. C., Maeda, Y., Lv, J., & Caskurlu, S. 2017. Social presence in relation to students' satisfaction and learning in the online environment: A meta-analysis. Computers in Human Behavior, 71, 402–417.
- Shackelford, J. L., & Maxwell, M. 2012. Sense of community in graduate online education: Contribution of learner to learner interaction. The International Review of Research in Open and Distributed Learning, 13(4), 228–249.
- Shea, P., Hayes, S. Smith, S.U., Vickers, J. Bidjerno, T., Pickett A. Gozza-Cohen, M. Wilde, J. & Jian, S. 2012. Learning presence: additional research on a new conceptual element within the Community of Inquiry (CoI) framework. Internet and Higher Education 15. 89–95.

Lähteet jatkuu

- Simonson, M., Schlosser, C. & Orrelana, A. 2011. Distance education research: a review of the literature. Journal of Computing in Higher Education 23, 124–142.
- Sitra. 2017. Rakentavan keskustelun pelisäännöt. Luettu: <https://www.sitra.fi/caset/rakentavan-keskustelun-pelisaannot/>
- Sun, N., Rau, P.L. & Ma, L. 2014. Understanding lurkers in online communities: a literature review. Computers in human behavior 38, 110–117
- Swan, K. 2002. Building learning communities in online courses: The importance of interaction. Education, Communication & Information 2(1), 23–49.
- Tseng, H., Yeh, H-T & Tang, Y. 2019. A close look at trust among team members in online learning communities. Distant Education Technologies 17 (1). DOI: 10.4018/IJDET.2019010104.
- Tawil, R.A. 2019. Nonverbal Communication in Text-Based, Asynchronous Online Education. International Review of Research in Open and Distributed Learning Volume 20 (1). 1441–63.
- Uotinen, S., Tyrväinen, H. & Valkonen, L. 2016. Opiskelijan ja opettajan vuorovaikutus korkeakoulujen verkko-opetuksessa. Kasvatus 47(5), 434–446.
- Valkonen, L., Tyrväinen, H. & Uotinen, S. 2020. Luottamuksen rakentuminen verkko-opiskelussa. Kasvatus 51 (1), 21-37.
- Wise, A., Hausknecht, S. & Zhao, Y. 2014. Attending to others' posts in asynchronous discussions: Learners' online "listening" and its relationship to speaking. International Journal of Computer-Supported Collaborative Learning, 9 (2), 185-209. DOI:10.1007/s11412-014-9192-9
- Wise A., Hausknecht S., Zhao Y. 2013. Relationships between listening and speaking in online discussions: An empirical investigation. CSCS Conference Proceedings 1: Full paper & Symposia.
- Wise, A. F. & Hsiao, Y. 2019. Self-regulation in online discussions: Aligning data streams to investigate relationships between speaking, listening, and task conditions. Computers in Human Behavior, 96, 273-284. DOI:10.1016/j.chb.2018.01.034
- Zembylas, M. & Vrasidas, C. 2007. Listening for silence in text-based, online encounters. Distance Education, 28 (1), 5-24. DOI:10.1080/01587910701305285